

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina L 1.500
Letna naročnina L 3.000
Letna inozemstvo L 4.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIII. - Štev. 13 (1144)

Gorica - četrtek, 1. aprila 1971 - Trst

Posamezna številka L 70

Skladnost interesov med Cerkvijo in državo

Objavljamo govor papeža Pavla VI., ki go je imel pretekli ponedeljek ob obisku Tita v Vatikanu.

BESEDE SV. OCETA

Obisk, s katerim ste nas danes počastili, vzbuja v naši duši posebna čustva in razmišljanja. S pozornostjo in iskrenim spoštovanjem mislimo predvsem na državo, od koder prihajate in na vaše narode, ki so nam zaradi raznih velikih stvari zelo dragi. Med temi naj kot duhovnik in pastir omenimo predvsem krščansko vero, ki že stoletja razsvetljuje duha velikega dela naše ljudstva in ki je v zgodovini dala toliko plemenitih ter močnih osebnosti in duhovnikov.

Ljudstva, ki so bila izpostavljena vplivu različnih, pogosto nasprotujočih si civilizacij in so prav zaradi njih toliko pretrpela, imajo posebno poslanstvo pri iskanju medsebojnega zblizovanja in razumevanja ter se zato trudijo, da bi našo celino obvarovala pred novimi spopadi in bi se našla pot k popolnejšemu napredku in bolj bratski civilizaciji. V skladu s takšno težnjo si Jugoslavia pod vašim vodstvom prizadeva razširiti svoj mednarodni vpliv čez meje Evrope na ves svet, ki je dejansko postal bližji in solidarniški tako v pozitivnih kot v negativnih vidikih.

Mi osebno in Sveti Sedež s posebno pozornostjo spremljamo vas in dejavnost vaše vlade na tem področju in s polno odkritosrčnostjo pozdravljamo zasluženosti vsake vaše pobude, katere cilj sta obramba in krepitev miru ter razvoj boljših in plodnejših stikov med narodi vseh celin.

Obenem smo vam hvaležni za pozornost, ki jo izkazuje s svoje strani našim trajnim prizadevanjem v korist miru in bratskega sodelovanja med vsemi narodi. Pri tem se zavedamo, da je to naloga, ki nam jo je zaupal On, ki ga na zemlji zastopamo in ki vključuje ljubezen do vseh ljudi, katerim smo dolžni svoje srce in svojo besedo.

Drago nam je, da je ravno na tem področju, ki nam je v mnogočem skupno, prišlo pred nekaj leti med Jugoslovansko državo in Svetim Sedežem do zblizanja, za katerega je izkušnja pokazala, da je koristno in ki obeta še bolj pozitivne rezultate.

Globoko verujemo v skladnost, ki obstaja med interesi Cerkve in države, skladnost, ki je utemeljena na obojestranskem iskrenem spoštovanju in medsebojni neodvisnosti. Verski mir je že sam po sebi dragocen prispevek k mirnemu življenju družbe, nudi pa tudi vera duhovne in moralne vrednote, ki v veliki meri prispevajo k plemenitemu oblikovanju ljudi, zlasti mladine.

Z zanimanjem smo ugotovili, da so v sami vaši ustavi potrjena načela kot humanizacija družbenega okolja, krepitev solidarnosti in sodelovanja med ljudmi, spoštovanje človeškega dostojanstva in pospeševanje splošnega razvoja človeka kot svobodne osebnosti.

Cerkev lahko teoretično in praktično ta načela podpre. Pri tem potrebuje samo zakonito svobodo za uresničevanje lastnega duhovnega poslanstva. Zavest o tem poslanstvu je poročila, da se Cerkve ne bo vmešavala v suverene in zakonite pristojnosti države. Kot smo že imeli priložnost povedati državnim predstavnikom ob stikih s Svetim Sedežem, poteka dejavnost Cerkve na drugačnem in globljem področju: gre za zahteve, ki so izhodišče celotne zgradbe družbenega življenja. Z željo, sodelovati v oblasti tega sveta, niso povezani nikakršni drugi svetovni cilji.

To stališče katoliške Cerkve je, kot se nam zdi, naletelo pri vas in odgovornih ljudeh države, ki jo vodite, na razumevanje. To razumevanje temelji na novih medsebojnih odnosih, vzpostavljenih leta 1966 ter utrjenih s ponovnimi diplomatskimi stiki med Svetim Sedežem in Jugoslavo. Znamo, da bi iz teh odnosov sledile še večje možnosti za sporazumevanje med

Svetim Sedežem na eni ter Jugoslavo na drugi strani.

TITOV ODGOVOR

V Jugoslavi in v vsem svetu zelo cenijo napore vaše svetosti za miroljubno reševanje mednarodnih sporov ter bolečih družbenih in gospodarskih problemov človeštva. Prav tako je dobro znana podpora, ki jo nudi vaša svetost narodom pod kolonialno prevlado v njihovem pravičnem boju za osvoboditev in odpravo vseh oblik rasnega razlikovanja.

Ljubo mi je ugotoviti, da so stališča Svetega Sedeža in Jugoslave o najvažnejših svetovnih problemih kot tudi o potrebi njihovega reševanja na podlagi načela miroljubnega sožitja sorodna in se v mnogem ujemajo. Ta prizadevanja vaše svetosti, ki ima veliko avtoriteto in vpliv, za dosego miru na svetu in blaginjo vseh ljudi so naletela na simpatije narodov in vlade Jugoslave, ki ta prizadevanja tudi podpirajo.

Narodi Jugoslave so v svoji zgodovini hodili po trnjevi poti, braneč svobodo, neodvisnost in dediščino svoje kulture. Uresničili so svojo večstoletno težnjo, da živijo v svobodni, neodvisni in enakopravni skupnosti in da z združenimi močmi uresničujejo svoj družbeni in gospodarski napredok. Kot evropsko in sredozemsko državo Jugoslavo življenjsko zanima, da se doseže trden mir v Evropi in Sredozemlju ter se odpravijo spori in razprtije med narodi in državami.

Obnovljeni diplomatski stiki med Jugoslavo in Sv. Sedežem zgornjo pričajo o ugodnem razvoju medsebojnih odnosov v zadnjih letih. Naša iskrena želja je, da se na podlagi vzajemnega spoštovanja ti odnosi še razširijo.

Državljska vojna v Pakistanu

Ob zahodni in vzhodni meji Indije je bila leta 1947 ustanovljena muslimanska država Pakistan. Njena posebnost je ta, da je sestavljena iz dveh delov, ki sta popolnoma različna po rasni sestavi, jeziku in načinu življenja. Druži ju le ista, tj. muslimanska vera. To je bil vzrok, da so prebivalci teh dežel ob ustanovitvi indijske države odklonili, da bi se vanjo vključili.

Zahodni in Vzhodni Pakistan sta vsakebi 1.500 km. Povezana sta le po zraku ali po morski poti. Se bolj sta pa narazen po svojem gospodarskem in družabnem ustroju. Vzhodni Pakistan je po površini manjši od Zahodnega, ima pa 56 % prebivalstva vse države. Gospodarsko je manj razvit. Glavni njegov pridelek je juta. Tudi je Vzhodni Pakistan podvržen stalnim vremenskim neprilikom. Vsem je še v spominu strašna prirodna nesreča lanskega novembra, ko je v morski poplavi izgubilo življenje nad 200.000 ljudi.

Politični voditelji Vzhodnega Pakistana, ki jim načeluje šejk Mudžibar Rahman, se že dolgo pričujejo, da zvezna vlada, ki ima svoj sedež v Zahodnem Pakistanu, vzhodni del gospodarsko zanemarljivo in izkorišča kot neke vrste kolonijo. To se je zlasti pokazalo ob zadnji prirodni nesreči. Pomoč je prihajala vse prepočasno in je bila slabo organizirana.

Ko so bile nedavno volitve, je stranka šejka Rahmana, čeprav je nastopila le v Vzhodnem Pakistanu, prejela absolutno število sedežev: 160. Levičarska Ljudska stranka, najmočnejša v Zahodnem Pakistanu, je dobila komaj 83 mest, vse ostale stranke pa 57. Tako je postal šejk Rahman dejansko gospodar vse države. Takoj je postavil zahtevo, naj postane Pakistan konfederacija, to je zveza dveh držav. Zvezna vlada naj bi obdržala samo skupno obrambo, finance in zunanjo politiko.

Toda obe glavni stranki Zahodnega Pakistana sta se tej povsem upravičeni zahtevi šejka Rahmana uprli, češ da bi avtonomija Vzhodnega Pakistana spravila v

Titov obisk v Rimu je potekel v okviru običajne diplomatske pozornosti, izmenjave mnenj, zdravic, slavnostnih večerij, raznih sestankov in srečanj. Kot je že navada, je bilo izdano na koncu še skupno uradno poročilo.

Italijansko časopisje je pozorno spremljalo ves potek obiska. Lahko rečemo, da je javnost bila na splošno vesela tega novega zblizanja med Italijo in Jugoslavo. Ni bilo kakih pouličnih manifestacij zoper obisk. Edina neprijetna vest je bila novica o eksploziji bombe na dvorišču jugoslovanskega konzulata v Milanu v noči pred Titovim prihodom v Rim. Italijanski zunanji minister Moro se je nato hitro opravičil jugoslovanskemu veleposlaniku v Rimu Srdjanu Prici in izrazil svoje obžalovanje.

Pogovori so potekali dvotirno. Tito je razpravljal z ministrskim predsednikom Colombom, Moro pa s svojim kolegom Tepavcem. V središču razgovorov so bila vprašanja svetovnega miru kot bližnji vzhod, Indokina, evropska konferenca o varnosti, razorožitev. Seveda so prišli na vrsto tudi razni dvostranski odnosi. Vprašanju cone B so se previdno izognili. Italijanska diplomacija je mnenja, naj problem zastara.

ZAŠČITA SLOVENSKE MANJŠINE

Z italijanske strani problem slovenske manjšine ni bil nikjer izrecno poudarjen. In vendar slovensko narodno skupnost v Italiji

najbolj neposredno zanimajo vprašanja, ki se nanašajo na ureditev njenih osnovnih narodnostnih potreb, o katerih je bil pred tremi meseci seznanjen tudi ministrski predsednik Colombo v posebni spomenici.

Zaključno poročilo se naše manjšine dotakne takole: »Obe strani še posebej potrjujeta svoje prepričanje, da krepki prijateljsko sodelovanje med obema državama tudi širokosrčna politika do narodnostnih manjšin. Tem manjšinam naj bi obe strani nudili čim večjo zaščito.« Kakšen bo praktičen obseg te zaščite, se bo pa še videlo. Zadevo naj bi vzeli v roke strokovnjaki, kot je že bilo sklenjeno na sestanku Moro-Tepavac v Benetkah.

Zase smo prepričani, da bo stvar napredovala le v toliko, v kolikor se bo Beograd zanjo zares in iskreno zavzel. Rim gotovo pri tem ne bo imel naglice, kot je ni imel do sedaj. Naši izvoljeni predstavniki bi morali skupaj z Ljubljano in Beogradom zaščito slovenske manjšine v Italiji v bodoče neprestano zahtevati in se ne pustiti omotiti od donečih izjav in puhlih obljub, ki jih že do sedaj ni manjkalo.

SLOVENSKO ODPOSANSTVO PRI TITU

O tem, kako se moramo Slovenci v Italiji boriti za svoje narodnostne pravice in koliko ovir pri tem srečujemo, je Titu poročalo tudi posebno slovensko odposlanstvo, ki ga je na večer 26. marca obiskalo v rimskem »Grand Hotelu«, kjer je predsednik Jugoslave priredil svečan sprejem na čast Saragata.

Stiričlansko delegacijo slovenske narodnostne skupnosti v Italiji so sestavljali poslanec Albin Škerk, deželni svetovalec dr. Drago Štoka, predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Boris Race in podpredsednik pokrajinskega sveta v Gorici Marko Waltritsch. Sestanka s slovensko delegacijo, ki je trajal tri četrt ure, so se udeležili tudi Titova žena Jovanka Broz, predsednik skupščine SR

Srečanje v Vatikanu

Potem ko je Tito uradno zaključil svoj obisk v Rimu, je v soboto 27. marca obiskal središče italijanske avtomobilske industrije Fiat v Turinu in se razgovarjal z njegovim predsednikom Agnellijem.

Popoldne je odpotoval v Pizo, kjer se je nastanil v vili predsednika italijanske republike San Rossore. Tu je sprejel egipčanskega zunanjega ministra Riada. Pogovor je bil o položaju na Bližnjem vzhodu.

V nedeljo je Tito obiskal Pizo in si ogledal nekatere zgodovinske spomenike in galerijo fresk na trgu Miracoli. Popoldne se je vrnil v Rim, da se pripravi na obisk v Vatikanu, kajti vatikanski protokol je zelo svojevrsten in postavlja mnogo zahtev.

Ker je Vatikan država zase, Tito ni smel prespati v prostorih, ki jih nudi italijanska vlada, temveč v zasebnem hotelu, ki pa je seveda odgovarjal visokemu položaju vladarja kot je Tito. V ponedeljek 29. marca so prišli ponj in njegovo spremstvo odposlanci iz Vatikana in ga v avtomobilih z vatikansko oznako odpeljali na dvorišče sv. Damaza. Kot zahteva protokol, si je Tito nadel frak in cilindar, soproga Jovanka pa je bila oblečena v črno s španskim pregrinjalom (mantilla) na glavi. Zasebni pogovor med Titom in pape-

Slovenije Sergej Kraigher, Lidija Sentjunc in jugoslovanski veleposlanik v Rimu Srdjan Prica.

Slovenski predstavniki so Titu razložili, kaj vse bi se dalo v okviru same italijanske ustave storiti za učinkovito zaščito slovenske manjšine. Tita so tudi seznanili o skupnem pismu predsedniku Colombu, v katerem zahtevajo celotno ureditev slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Tito je dal razumeti, da so mu znane razmere, v katerih naša manjšina živi. To je izpričal tudi v zdravici, ki jo je izrekel 25. marca med slovesno večerjo v Rimu, katero je priredil predsednik Saragat njemu v čast. Med drugim je dejal:

»Jugoslavo in Italijo povezuje tudi to, da živi del pripadnikov narodov obeh držav na istem prostoru. Pripadniki slovenske narodnosti na območju pokrajine Furlanije in Julijske krajine ter pripadniki italijanske narodnosti, ki žive v Sloveniji in Hrvaški, utrjujejo mostove prijateljstva med dvema sosedoma. Prepričani smo, in to prepričanje praksa potrjuje, da je skupno življenje narodnosti tvorni vzgib zblizovanja in sodelovanja. Zato cenimo vsak ukrep italijanske vlade in drugih odgovornih organov, ki ima za cilj zboljšati položaj pripadnikov slovenske narodnosti v Italiji.«

Slovinci v Italiji se sicer zavedamo, da je naš obstoj odvisen v prvi vrsti od naše volje do življenja in od narodnoobrambnih pobud, toda zdi se nam važno, da je predsednik Tito naš manjšinski problem izrecno omenil. Upajmo, da je vsaj nekaj prispeval k odstranjevanju težav, ki so povezane z uveljavljanjem naše manjšinske zaščite.

Razstava o koncentracijskih taboriščih

V soboto popoldne 27. marca so v Trstu na Pomorski postaji odprli razstavo o koncentracijskih taboriščih. Razstavo je organiziralo Vsesdržavno združenje bivših političnih deportirancev. Svečano odprtje pa je bilo 2. aprila, ko je prispeval v Trst senator Caleffi na vsedržavni kongres omenjenega združenja.

zem je trajal kar eno uro in deset minut. Pogovor je tekel o položaju na svetu, o Vietnamu in Bližnjem vzhodu, o evropski konferenci in o državah v razvoju. Verjetno je ob tej priložnosti Tito povabil sv. očeta, naj obišče Jugoslavo. To naj bi se zgodilo letos v avgustu, ko bo v Zagrebu 6. mednarodni mariološki kongres.

Po tem razgovoru so papežu predstavili člani jugoslovanskega odposlanstva, čemur je sledila izmenjava daril. Tito je papežu poklonil kip jugoslovanskega umetnika Toma Rosandića »Pietà«, papež pa Titu sliko rimske šole iz 18. stoletja, kjer je videti reko Tiberio in kupolo sv. Petra v ozadju, nadalje dragoceno izdajo Danteeve Božanske komedije ter kopijo papeške okrožnice »Napredek narodov«. Ves obisk je trajal nad dve uri, nakar se je Tito s spremstvom vrnil v »Grand Hotel«.

Popoldne je Tito zasebno obiskal Saragata v njegovi zasebni rezidenci blizu Rima, malo po šesti popoldne pa se je z letalom vrnil v Beograd. Ob pristanku je dal izjavo, da je z opravljenim obiskom zelo zadovoljen in da se bodo sadovi pokazali v nadaljnjem razvoju medsebojnih odnosov. Nastali da so novi ugodni pogoji za zaščito in napredek položaja Slovencev v Italiji in Italijanov v Jugoslavi.

Slovinci v Avstraliji

Računajo, da živi v Avstraliji od 15 do 20 tisoč Slovencev. Med njimi delujejo štirje slovenski frančiškani.

Novo bogoslužje velikega tedna

Dogodkov velikega tedna so se najprej spominjali v samem Jeruzalemu. Iz Jeruzalema se je to spominško bogoslužje razširilo tudi drugod po svetu: tako v Carigradu, v Galiji, v Rimu in končno povsod. Spominški obredi so v teku časov bili večkrat obnovljeni, da bi ustrezali časom in lepše izražali pobožnost vernega ljudstva, ki je v teh obredih podoživljalo dogodke velikonočnega misterija ali skrivnosti. Taka večja reformna sega v leto 1955 in v leta po koncilu, ko so v bogoslužje vpeljali domači jezik. Vsako leto smo zadnje čase doživeli kako majhno spremembo, a novi misal ima sedaj že dopolnjen obred velikega tedna.

Glavna značilnost teh sprememb je v tem, da so obrede zelo skrajšali, kar velja predvsem za veliko soboto. Za veliki petek je nekoliko spremenjen obred razkrivanja križa. Obredi velike sobote ali velikonočne vigilije se vršijo v noči od sobote do nedelje. Maša ni več vezana na polnoč in celotni obred je vključen v sveto mašo.

Liturgične reforme so potrebne. A reformirano bogoslužje mora vedno znova vsrkavati ljudsko vernost in jo plemeniti. Le tako se bo tudi samo obogatilo in poživilo z novimi ljudskimi običaji. Za doseg tega cilja je pa potrebno sodelovanje vsega božjega in vernega ljudstva.

Na cvetno nedeljo (tudi oljčno nedeljo ali nedeljo Gospodovega trpljenja) se cerkveno bogoslužje spominja predvsem slovesnega Jezusovega vhoda v Jeruzalem nekaj dni pred smrtjo, ko so navdušene množice Jezusa pozdravljale kot kralja. Tega slovesnega vhoda se bogoslužje spominja pri vseh svetih mašah, pri katerih se tudi bere ali poje opis Jezusovega trpljenja in smrti, to je pasijon. Letos trpljenje na vrsto evangelist sv. Luka. Pasijon lahko berejo ali pejejo laiki, le Kristus naj po možnosti bere duhovnik.

S spominom na slovesni Jezusov vhod v Jeruzalem je združen blagoslov oljčnih vejic ali drugega zelenja. Najbolj popolna oblika današnjega bogoslužnega obreda je, če se oljčne vejice blagoslovijo z zamaj cerkve in pridejo potem ljudje z blagoslovljenimi vejicami v rokah v procesiji k maši v cerkev. Taka procesija more biti samo ena.

Preprostejša oblika današnjega bogoslužnega obreda je pa v tem, da se blagoslov oljk izvrši na primernem kraju v cerkvi sami, morda ob cerkvenih vratih; od tam pa gre sprevod k oltarju za mašo. Ta preprosta oblika blagoslova je lahko pri več mašah v isti cerkvi, če se jih udeležuje mnogo ljudi. To je novost, ki jo predvideva novi misal. Novo je tudi to, da imajo ljudje pri blagoslovu zelenje že v rokah in zato odpade po novem obredu »razdeljevanje vej«.

Po starih predpisih se je blagoslov oljčnih vejic vršil v vsaki cerkvi samo enkrat. Zaradi tega je marsikatera oljčna vejica, ki so jo verniki prinesli v cerkev, ostala brez blagoslova. Odpravljena je tako tudi velika težava v cerkvah, kjer je bogoslužje v dveh jezilih.

Z današnjo nedeljo se začenja veliki ali sveti teden, ki spominja na zadnji teden Jezusovega življenja in na vsa dela božjega usmiljenja. Gre namreč za Jezusovo trpljenje, smrt in vstajenje. Jezus Kristus

je s svojo smrtjo uničil smrt in s svojim vstajenjem obnovil življenje.

Ker gre za doživljanje odrešilne Jezusove smrti na križu in njegovega zmagoslavne vstajenja, je veliki teden po svojem bogoslužju in bogoslužnih obredih najbogatejši čas v cerkvenem letu. To velja predvsem za četrtek, petek in velikonočno vigilijo, ki z velikonočno nedeljo sestavljajo eno samo praznično enoto.

I. šk.

Bralci pišejo

Pot medsebojnega razumevanja

V 9. številki vašega cenjenega tednika z dne 4. marca sem prebral zanimivo pripombo vašega dopisnika Miklavža Božiča kot odgovor na pismo, ki ga je postal g. Curk iz Argentine na dopis z naslovom »Spomenik padlim za svobodo«. Povsem se strinjam z ugotovitvijo, da so časi »že toliko dozoreli, da moremo trezno razpravljati o naši preteklosti, ki je bila, kakršna je bila. Spremeniti je nihče ne more.«

V duhu novega časa moramo iskati skupno pot, ki naj bo pot narodne sprave, razumevanja in medsebojne vzajemnosti. Pošteno je treba priznati svojemu nasprotniku poleg slabosti tudi pozitivne vrednote in ga skušati razumeti, zakaj se je v danih okoliščinah odločil za neko dejanje.

Mislím, da so odločujoči verski in politični predstavniki temu že dali zgled; vsaj obisk predsednika Tita v Vatikanu bi lahko prišli v to vrsto. Kljub temu pa se mi vsiljuje misel, da je med nami navadnimi smrtniki pot do takega stvarnega razumevanja še dolga. To mi potrjuje tudi polemika, ki se je odvijala zadnje čase v levičarskem časopisu o nekdanjih vojnih dogodkih še vedno po starem načinu.

In še nekaj! G. Jožefa Curka sem srečal po zadnji vojni, ko je toliko Primorcev moralo zaradi revolucije zapustiti domače kraje. Vsem tem prav gotovo ni bilo tečaj lahko. Pisec iz Argentine pa je po 25 letih begunstva kljub temu ostal Vaš bralec in zaveden Slovenec. To je po mojem tudi eden od dokazov, da je njegovo prepričanje vredno spoštovanja in razumevanja. Kdaj bo domovina takim Slovencem to javno priznala? Morda bi bil čas tudi za to?

Domoljub iz Trsta

Vprašujete - Odgovarjamo

Kaj je z birmo?

Bralec iz Trsta nam piše:

... Pri maši sem slišal, da bodo od letos naprej smeli k birmi šele otroci petega razreda osnovne šole. Zakaj ta sprememba? Ali se vam zdi pametno? Ali ne bi bilo bolj pametno, da bi se vse opravilo naenkrat, da bi bilo manj stroškov?

Odgovarjamo iz Trsta:

V Sloveniji velja ta predpis že več let; v Gorici tudi, ker so pač taka navodila italijanske škofovske konference. Tržaški g. nadškof ni do sedaj še izdal takega predpisa, a vedno znova poudarja, naj se

da je Koroška pod krinko demokracije še polna skrite nacistične miselnosti. Koroške oblasti hočejo v kali zadušiti proces osveščanja slovenskega prebivalstva, zlasti mladine. Pri tem pa še nikdar niso našle onih, ki so premazali ali odstranili slovenske napise. Tedaj nihče ne govori o »zlobnem poškodovanju tuje lastnine«. Nasprotno, to je domoljubna gesta, ki jo je treba visoko ceniti.

Dokler bodo na Koroškem take razmere, do sožitja ne bo moglo priti. Mi pa se sprašujemo: zakaj Ljubljana in Beograd pri vsem tem molčita? Mar morajo razni finančni krediti prevpiti vsak korak v zaščito manjšine?

Duhovništvo ženskih oseb

Zveza ameriških redovnic je naslovila na škofo Zdrženih držav Amerike pismo, v katerem prosí, naj cerkvene oblasti dovolijo, da bodo tudi ženske lahko prejele mašniško posvečenje. Ta zveza ameriških redovnic šteje 1.800 članic. Ena izmed vidnejših voditeljic te zveze trdi, da ni nobenega teološkega, sociološkega in biološkega razloga, ki bi ženskam prepovedoval prejem mašniškega posvečenja.

ASCA-FOTO

Redovnice pripravljajo palme za svetega očeta in za glavne rimske cerkve

Prevelika »naprednost« ovira za ekumenizem

Srbska pravoslavna Cerkev praznuje god svojega ustanovitelja sv. Save 27. januarja. Letos je bil slavnostni govornik na svetosavski proslavi teološke pravoslavne fakultete v Beogradu dr. Milin, ki je bil na zadnjem vatikanskem koncilu opazovalec srbske pravoslavne Cerkve.

Dr. Milin je po stroki dogmatik, a kot pisatelj mnogih razprav se največ bavi z zgodovinskimi vprašanji. V svojih spisih je do katoličanov v splošnem polemičen in katoliški Cerkev malo naklonjen.

To pot je govoril o sv. Savi pod vidikom njegove misijonske in apostolske dejavnosti. Zelo lepo je v pesniški besedi orisal pojem apostolata in smisel misijonskega dela. Poudaril je, da je sv. Sava družil notranje duhovno življenje z zunanjim udejstvom, vse to v korist samostojnosti srbske Cerkve in države.

Ni se pa dotaknil odnosov sv. Save do

rimskega papeža. Tudi tega ni povedal, da je bil Savov brat Stefan Prvovenčani kar dvakrat kronan s krono, ki mu jo je bil papež poslal. Pač pa je z ogorčenjem podčrtal, da sedanje stanje bogoslovne vede na Zapadu, v katero se je vgnedel liberalizem, racionalizem in relativizem, vedno bolj pogloblja prepad med vzhodno in rimsko Cerkvijo.

Posebej je še poudaril, da so obžalovanja vredni poskusi nekaterih katoliških teologov, ki bi radi vsemu odvzeli sakralni (sveti) in nadnaravni značaj ter pohujšujejo vernike z zahtevo, da je treba sv. pismo »očistiti«
primesi raznih mitov, ki da so se vanj ob nastanku vnesli. To nezdravo teženje vzhodne teologije in vernike zelo žali in jih silí, da z vedno večjim nezaupanjem gledajo na vse, kar prihaja od Zapada, tudi na »besedni ekumenizem«.

Besede dr. Milina naj bi bile opozorilo katoliškim teologom in pisateljem, naj bodo previdni v svojih izjavah in trditvah zlasti zaradi težnje rimske Cerkve, da bi prišlo do ekumenskega zblizanja in končno do zedinjenja vseh ločenih kristjanov. Krščanski Vzhod je po naravi konservativen in zelo občutljiv za vsako novotarijo.

Msr. Alojzij Turk

UTRIP CERKVE

Letošnja nabirka »Misereor«

V nedeljo 21. marca so izvedli v Nemčiji 13. postno nabirko za lačne po svetu pod imenom »Misereor«. Za to priložnost so nemški škofje izdali skupno pastirsko pismo. V pismu med drugim navajajo besede glavnega predstojnika jezuitske družbe Pedra Arrupeja, ki je na zadnjem zborovanju nemških katoličanov dejal, da je ljudem tretjega sveta zelo težko sprejeti evangelij — veselo oznanilo —, če jim ta evangelij ne pomaga do nekoliko veselejšega življenja. Prebivalci tretjega sveta dobro vedo, v kakšnem blagostanju živijo ljudje v Evropi in v Severni Ameriki, in tudi vedo, da mi poznamo njihovo revščino. Vsak odrasel državlján Zahodne Nemčije potroši povprečno na leto 736 mark, to je približno 120.000 lir za alkoholne pijače in za tobak.

Generalni kapitelj servitov

Od 28. februarja do konca marca se je vršil v Opatiji pri Reki generalni kapitelj redovnikov servitov. Na kapitlju je sodelovalo 72 redovnikov iz 23 držav. Redovniki serviti ali Marijini služabniki imajo tudi v Trstu svojo postojanko in sicer župnijo pri Sv. Ani.

Obhajanje na roko

Vedno bolj se uveljavlja obhajanje na roko. Duhovnik ne položi hostije več na jezik, ampak na roko obhajanca, ki si potem sam položi hostijo v usta. Za ta novi način obhajila so do sedaj zaprosile škofovske konference Avstrije, Nemčije, Belgije, Francije, Holandske, Japonske, Kanade in Jugoslavije.

S TRŽAŠKEGA

Ustoličenje prvih rajonskih konzult

V sejni dvorani tržaškega občinskega sveta je bilo na izredni seji občinskega sveta ustoličenje prvih šest rajonskih konzult, ki štejejo skupno 120 članov. Ustanovitev rajonskih konzult (prvim šestim bodo v kratkem sledile še druge) pomeni dejansko decentralizacijo, ki je pogoj za nadaljnje uspešno sodelovanje občanov z občinsko upravo. Na seji so spregovorili predsedniki vseh strank v občinskem svetu. Predstavniki Slovenske skupnosti odbornik dr. Dolhar je izrazil upanje, da bodo v okviru rajonskih konzult prišla bolj do izraza vprašanja podeželja in slovenskega prebivalstva.

Sv. Ivan

V nedeljo 28. marca je umrla v bolnišnici Lucija Mljač v 98. letu starosti. Še pred enim mesecem je bila bistra in čila. Doma je iz znane Mljačeve družine iz Lokve. Bila je zelo dobra in verna žena. Družini, posebno znanemu katoliškemu javnemu delavcu dr. Francetu Mljaču iskreno sožalje, pokojnici pa večni pokoj!

Za ureditev »Kraškega muzeja«
v Repnu

Tržaška pokrajinska uprava bo ustanovila »Kraški muzej«
v Repnu v bližini »Kraške hiše«, ki jo vzdržuje zadruga »Naš Kras«. O omenjenem problemu so razpravljali na seji, ki so se je udeležili pokrajinski odbornik za javna dela Volk, odbornik tržaške občine Mocchi ter župani vseh okoliških občin.

Kot povzemamo iz tržaškega slovenskega dnevnika, sta na tej seji dolinski župan Lovriha in zgoniški Josip Guštin izrazila pomisleke glede izbire kraja. Zahtevala sta, naj bi proučili možnost ustanovitve »Kraškega muzeja«
v zgoniški občini. Oba župana sta pa pred časom soglašala z lokacijo v Repnu, kot so jo predlagali razni strokovnjaki.

Letalska povezava naše dežele
z Zagrebom

Na sedežu Trgovinske zbornice v Trstu so podpisali sporazum med našo deželo in hrvaško republiko o vzpostavitvi nove letalske proge, ki bo povezovala ronško letališče s hrvaško prestolnico Zagrebom. Za italijansko stran je sporazum podpisal predsednik združenja trgovinskih zbornic Furlanije-Juljske Benečije prof. Vittorio Marangone, za hrvaško pa podpredsednik Privredne komore SRH Mirko Bašić.

Poleti se bodo pričeli 15. maja in se bodo poskusno nadaljevali do 15. novembra. Opravljala jih bo hrvaška družba Panadria.

Proizvodnja sladkorne pese
in repe v naši deželi

Različni so vzroki, ki privedejo do zmanjšanja ali povečanja določenih kmetijskih gojitev. Večkrat je temu vzrok sprememba gospodarskega značaja ali pa spremenjeni okus potrošnikov ob sočasni prisotnosti drugih dejavnikov.

Podoben pojav v negativnem smislu je zdaj opaziti v naši deželi, kar zadeva proizvodnjo repe, ki je v teh zadnjih letih postopoma padala. Še leta 1963 je proizvodnja repe znašala dva tisoč stotov, dve leti kasneje je padla na 1.600 stotov in nato postopoma do predlanskih 1.400 stotov. V šestih letih je torej proizvodnja padla za 30%. Po pokrajinah pa je proizvodnja taka: goriška pokrajina 1.100 stotov, kar predstavlja štiri petine proizvodnje v deželi; ostalo petino, 300 stotov, je proizvedla tržaška pokrajina. V videmski in pordenonski pokrajini repe praktično ne gojijo več.

Proizvodnja na hektar beleži precejšnje razlike med tržaško in goriško pokrajino. Na Goriškem daje hektar približno 220 stotov repe, na Tržaškem pa komaj 100. Vsega skupaj — na Tržaškem in Goriškem — so kmetje namenili repi osem hektarov zemlje.

Cisto nasproten pojav pa je opaziti pri gojitvi pese. V istem obdobju je proizvodnja pese zabeležila lep skok naprej. Leta 1962 so v Furlaniji-Juljski Benečiji gojili peso na 34 hektarjih, v predlanski kmetijski sezoni pa že na 47 hektarjih. Prirastek v petih letih — od 1962 do 1967 — je prav občuten, saj se je proizvodnja praktično podvojila: od 3.000 stotov je prešla na 5.920 stotov. V zadnjih dveh letih je proizvodnja nekoliko padla in je leta 1969 znašala 5.100 stotov. To je treba pripisati zmanjšanju obdelane površine in slabši letini. Kljub temu pa je proizvodnja pese v Furlaniji-Juljski Benečiji občutno večja kot pred petimi ali šestimi leti.

Slovenski študent pred sodiščem

26. oktobra lani so neznaní storilci v Ziljski dolini na Koroškem nemškim krajevnim napisom dodali še slovenske. Namen te akcije, ki jo je izvedel »Komite za odkrivanje zakritih konfliktov«, je bil opozoriti avstrijsko javnost na neizpolnjene določbe člena 7 avstrijske državne pogodbe do slovenske narodnostne skupine na Koroškem. V tem členu je rečeno med drugim, naj bi bili v krajih, kjer živijo Slovenci, napisi dvojezični.

Seveda so avstrijski Nemci to akcijo takoj obsodili, češ da gre za pojav slovenskega ekstremizma. Vsi pa so skrbno zamolčali, na kaj je ta akcija hotela opozoriti. Končno so orožniki odkrili vsaj enega krivca: v petek 26. marca se je moral pred okrajnim sodiščem v Celovcu zagovarjati srednješolec Borut Marijan Sturm. Obdolžili so ga zlobnega poškodovanja tuje lastnine. Baje je dodal nemškemu krajevemu imenu St. Hermagor slovensko ime Šmohor.

Namesto da bi koroške oblasti klicale na odgovor one, ki se nočejo držati mednarodno sprejetih pogodb, pa tirajo pred sodišče in hočejo kaznovati tiste, ki niso storili drugega kot da so 7. člen avstrijske državne pogodbe izvedli. To je nov dokaz,

Slovenska zdomska knjižnica

Od leta 1945, ko je zapustil domovino, je Zdravko Novak, živeč sedaj v Clevelandu (ZDA), zbiral slovenski tisk: knjige, revije, časopise in druge publikacije, ki so izhajale kjerkoli v svetu izven Slovenije.

Sedaj se je Novak odločil, da celotno zbirko izroči Slovenskemu zavodu v Rimu. Zbiranje je zaključil z 31. marcem 1971; od 1. aprila dalje bo z zbiranjem nadaljeval Slovenik. Vse slovenske založbe in uprave v zdomstvu so zato naprosene, da od 1. aprila dalje pošiljajo svoja izdavanja na naslov: Collegio sloveno, 00178 Roma, via Appia Nuova 884 (Italija).

Pri zbiranju tiska je Novaku pomagalo več slovenskih izobražencev, med njimi dr. Anton Kacin. Takole pravi v svojem pismu:

Pri tem delu mi je zadnjih petnajst let zvesto stal ob strani in mi pomagal dr. Anton Kacin v Trstu. Vsa ta leta je zame nabavljala knjige, ki so izhajale v Trstu in Gorici in mi jih redno pošiljal. Skoro vsaki pošiljki pa je dodajal še druge tiske, ker je vedel, da me bodo zanimali in spadajo v Slovensko zdomsko knjižnico (SZK). Cutim dolžnost, da se dr. Antonu Kacinu na tem mestu ob zaključku zbiranja za njegov trud in prijaznost javno prav iskreno zahvalim. Po njegovi zaslugi, ne samo, da sem mogel objavljati Pregled izdanih knjig, ampak so te knjige tudi dejansko pripravljene, da bodo imele svoje odlično mesto v knjižnici Slovenskega zavoda v Rimu.

Poleg njega pa se moram zahvaliti mnogim, ki so mi pomagali pri zbiranju gradiva ali kako drugače.

Najprej naj se zahvalim uredniku in izdajatelju Zbornika Svobodne Slovenije g. Milošu Staretu, ker je vsa ta leta vedno našel prostor v Zborniku in objavljati pregled izdanih knjig.

Nadalje se moram zahvaliti predsedniku Slovenske kulturne akcije dr. Tinetu Debeljaku st., ki me je ob vsaki priložnosti bodril in navduševal, naj pričeto delo zbiranja nadaljujem. Poleg rednih izdaj SKA mi vedno pošilja tudi »male tiske« SKA: programe, vabila, brošure in vse, kar pač izide.

Naslednji, ki sem mu dolžan zahvalo za sodelovanje pri zbiranju gradiva je gotovo g. Rudi Smersu. Kadarkoli izide v Argentini kako vabilo, program, brošura, okrožnica itd., vedno misli tudi na SZK in zbira zanj. Ko se mu tega nabere, naslovi name in pošlje.

Precej knjig za SZK je prispeval g. Peter Urbanc iz Toronta v Kanadi. Poslal je precej redkosti, ki bi mi brez njega nikoli ne prišle v roke. Prav lepa hvala.

Zahvaliti se moram tudi Mrs. Mary Debeve, lastnici dnevnika »Ameriška domovina«, kakor tudi vsem ostalim, ki se tam trudijo s slovenskim časopisom. Vedno so mi radi šli »na roko«, kadar sem sitnaril za stvari, ki sem jih potreboval.

Pri zahvali ne smem pozabiti slovenskih frančiškanov v Lemontu. Posebno zahvalo sem dolžan patru Fortunatu Zormanu OFM, ki je urednik verskega lista in kolarja »Ave Maria«.

Tudi iz daljne Avstralije vedno prejemam tankajšnje »Misti«, ki jih urejuje in izdaja pater Bernard Ambrožič. Tudi njemu velja moja zahvala.

Naša največja slovenska izvodska založba je gotovo Družba sv. Mohorja v Celovcu. Poleg zahvale za dosedanje usluge Družbo prav lepo prosim, da odslej pošilja po en izvod svojega tiska Sloveniku v Rim.

Vseh teh zahval pa ne morem zaključiti brez prošnje: kjerkoli kdo izdaja kak slo-

venski list ali knjigo, naj jo pošlje po en izvod Slovenskemu zavodu v Rimu. Za to uslugo pa že vnaprej vsem moja najlepša zahvala.

V Clevelandu, 15. marca 1971

Zdravko Novak

»Macbeth« v Gorici

Ljubljanska Drama je prišla k nam kot drag gost in nas je s svojo predstavno silo očarala in začudila obenem. Očarala nas je, ko se je v enem samem delu poslužila vseh svojih znatnih poklicnih moči, ki so v glavnem — predvsem starejši rod — zelo dobro opravili zaupana jim tolmačenja; začudila nas je pa, ko nas je prisilila, da prisluhnemo tekočemu, modernemu lahkotnejšemu verzju, ki je bil mestoma zelo hiter, tako da se je naše občinstvo, navajeno verzificiranega izražanja, spogledovalo, češ kdo jim more slediti... Zamotal je zadevo že sam rajni Shakespeare, ki nas prav v tej žaloigrji postavlja pred visoko ograjo metaforike in nam kot izrazit pesnik ter znanilec velike odrske dinamike, čeprav zelo učinkovite, odmika ljudske plasti naše dobe od tovrstnega gledališča, ki mu enostavno ne morejo slediti...

Prav je, da se za hipec pomudimo pri tragediji, ki jo s Kraljem Learom vred prištevajo k velikim Shakespearovim pesniškim tragedijam. »Macbeth« je nastal po »Othellu«. In če primerjamo obe deli, opazimo, da je tako vsebino kot izraznost človeške demoničnosti, ki jo je nakazal »Othellu«, v »Macbethu« samo še bolj dognana razvil, jo izpraskal iz naših najbolj skritih globlin, ji s kvasom svojstvenih prispodob (včasih z bohoto samonaslado) vdihnil nedopovedljivo grozljivost. A. W. Schlegel trdi, da ni človeški um po Ajshilovi »Orestej« v pesniški tragediji nič večjega dosegel kot to.

Zgodba sama ima svoj zametek v bojih za škotski prestol okrog leta 1040 in je bila večkrat obdelana pred Shakespearjem. Macbeth, plemič, umori kralja Duncana in se polasti prestola, nato pomori še vse one, ki bi se za isti prestol še lahko potegovali. K temu ga podžiga predvsem satanska sopraga, ki je je samo častihlepje, obema pa manjka odločnost do konca, ni sta namreč popolna morilca. Posledice so strahotne: Macbetha ubijajo prividi, lady Macbeth pa ob vizijah umorjenih drsi v samoumije. Na koncu je seveda pravici zadoščeno.

Režiser Petan je bil postavljen pred težko nalogo, tako scensko kot zasedbeno. Rešil je oboje odlično, toda strogo deljeno, predvsem pri igralskem zboru. Hotel je dati tragediji moderni ritem, vendar ga je s klasično zamišljenim Macbethom razbil. Tako so ostali zvesti klasični zasnovi Boris Kralj kot Macbeth, Rudi Kosmač kot Macduff, Andrej Kurent kot Banquo. Dokaj sodobno podajanje je pa žarelo iz Duše Počkajev v lady Macbeth, iz Maksa Bajca v kralju Duncanu, pa še iz Slodnjaka, Hočevarja in iz zbora Sester. Svojevrstna polna figura je bil Součkov Ključar. Mlajšim igralcem gre očitek, da se sploh ne šminkajo.

Kljub tem pomislekom pa je predstava kot celota vžgala. Seveda ima reprezentančno gledališče svoje klišeje, ki jih čas ob Shakespearjevih zamislih tudi ne more ovreči. S tem se moramo sprizajziti.

Publike ni bilo toliko kot je bilo pričakovati. Škoda.

A. Pregarc

† Msgr. Janez Hladnik

119 V SLUŽBI
CERKVE IN NARODA
(SPOMINI)

Naprej proti Ihanu smo pognali. Tamkaj župnikova g. Oven, ki ima veliko veselje za odkrivanje fresk po cerkvah. Celoto je dosegel, da mu je oblast dala dovoljenje za popravilo cerkve in obnovitev slik.

Z neba je kar krepko usipalo, pa to ni bila nikaka ovira za nas. Bila je že noč, ko smo obstali pred župniščem v Litiji. Seveda je pod streho cel kup strank. Župnik je moj nečak dr. Ivan Merlak (sedaj je glavni urednik »Družine« in stolni kanonik v Ljubljani. - Op. ur.). Bil je več let škofov kaplan. Leto dni pred mojim obiskom je prevzel Litijo in še sosednjo faro Sava upravlja.

Tisto nedeljo sem stopil na prižnico, da nekoli dr. Merlaka razbremenim. In kaj naj ljudem povem? Da bi jim pravilno o verskem življenju v Argentini? Seveda

bi jih to zanimalo, toda, bi bilo to na mestu? Zato sem rajši govoril o stoletnici Lurda, saj sem ga bil pred nekaj tedni obiskal. Mislim, da so bili ljudje tudi tega veseli.

OBLETNICA MATURE

Isti dan, 22. junija 1958, je bila obletnica mature, ki smo jo leta 1922 uspešno končali v Skofovih zavodih v St. Vidu nad Ljubljano. Imenovali so nas »Kriegsmaterial« (vojni produkt), pa se v življenju kljub temu nismo slabo odrezali. Naj omenim le nekaj imen iz tistega letnika: dr. Alojzij Odar, bivši profesor cerkvenega prava na teološki fakulteti v Ljubljani, dr. Vilko Fajdiga, tudi univerzitetni profesor, dr. Tine Debeljak, ki sedaj predava na ukrajinski univerzi v Buenos Airesu, Viktor Sedej, jezuitski misijonar v Indiji, Janez Eržen je postal vodja Alojzijevešča v Gorici, Piščanc župnik v bližini Trsta, Vidav župnik v Istri in še in še.

Dr. Vilko Fajdiga je hitro sklical sošolce, kar jih je bilo v bližini, da smo se zbrali tisti večer na vrtu hotela Union. Pa nas je bilo le šest. Pri vselem pomenu

Predvelikonočno srečanje slovenskih izobražencev

Ze več let organizira Društvo slovenskih izobražencev velikonočne duhovne obnove za tukajšnje izobražence. Mednje so v zadnjih letih prišli med drugimi že trije slovenski škofje: koprski dr. Jenko, ljubljanski metropolit dr. Pogačnik in mariborski pomožni škof dr. Grmič.

Letos pa je s svojim prihodom razveselil tukajšnje slovenske izobražence ugledni teolog dr. Lojze Suštar, škofov vikar v Churu v Svici. Po maši s pridigo je dr. Suštar številnim izobražencem posredoval globoko zasnovano pa istočasno razumljivo razmišljanje o kriterijih, ki so potrebni za krščansko življenje poedinca, o kriterijih, ki so odločilni pred Bogom, in sicer: zavest uboštva pred Bogom, poslušnost ter življenje božje besede. Omenjeni kriteriji se izražajo predvsem v ljubezni do Boga in do bližnjega. Po predavanju se je razvil razgovor, pri katerem je predavatelj ponovno dokazal široko razgledanost in veliko sproščenost. Udeleženci so odhajali s tega predvelikonočnega srečanja duhovno obogateni in zadovoljni, da jim je bilo dano slišati tako uglednega predavatelja.

Pismo Zvezi študentov Slovenije

Slovenski kulturni klub v Trstu, krožek za družbena vprašanja, je 27. marca poslal Zvezi študentov Slovenije v Ljubljani pismo sledeče vsebine:

Z veseljem smo prebrali vašo izjavo o zamejskih Slovencih. Kot ste sami opazili, je še veliko nerešenih vprašanj, ki težijo slovensko narodno skupnost v Italiji. Pri njihovem reševanju potrebujemo podporo Slovencev v matični domovini.

Da se ravno mladina zavzema za ta vprašanja, nas navdaja z zaupanjem v bodočnost. Posebno važno in pomenljivo se nam zdi, da ste poudarili potrebnost podpor vsem zamejskim Slovincem ne glede na ideološke razlike, kar se dejansko doslej ne izvaja.

Opozorili bi vas le, da ste v svoji izjavi pozabili na prav tako težko vprašanje umetnega naseljevanja na slovenskem etničnem ozemlju, kar grozi, da se bodo načrtno poitalijančili čisto slovenski kraji.

Dvojezični napis

Osnova za dejansko enakopravnost Slovencev v Italiji je načelo dvojezičnosti. Dejansko se dvojezičnost izvaja tudi v dvojezičnih napisih. Zadnje čase smo opazili nekaj dvojezičnih tabel, ki jih je postavila tržaška pokrajina, nekaj dvojezičnih napisov in imen cest po slovenskih možeh v tržaški občini, okoliške občine pa skušajo dosledno izvajati načelo dvojezičnosti.

Cestne table z urniki maš, ki so jih postavile razne ustanove, pa so izključno v italijanščini. Medtem ko so na Južnem Tirolskem dvojezične, so v tržaški pokrajini le v italijanščini celo tam, kjer so slovenski verniki v večini in so v cerkvi le slovenske maše. Table so postavljene predvsem za turiste, ki so spričo najbolj odprte meje v Evropi pretežno iz sosednje Slovenije.

Table, ki nosijo napis le v italijanščini, teptajo načelo dvojezičnosti, diskriminirajo in žalijo slovenske državljane in vernike ter pri namenu, da so kazipot turistom, opravljajo svojo nalogo le delno. Slovenska narodna skupnost v Italiji upravičeno zahteva, da se krivica popravi, in

in vinu, ki naj bi bil cviček, smo se zadržali pozno v noč.

Hotel Union ni več tako imeniten kot je bil v stari Jugoslaviji. Ni več konkurence med podjetji kot je bila nekoč. Povsod približno iste cene in enaka, počasna postrežba. Za 300 dinarjev se najše (smo v letu 1958, op. ur.) in za približno toliko napiješ. Nekaterih znanih gostiln sicer ni več, a Ljubljancani se ga še vedno lahko nacukajo po mili volji.

PRI LAZARISTIH

Tudi lazariste na Taboru sem želel obiskati. Vstopil sem v cerkev Srca Jezusovega. Dve ženski sta pomivali tla. Gledam ju, pa se mi posveti: usmiljenki bosta. Nagovorim ju in res je bilo tako. Usmiljenkam so komunistične oblasti pobrale v Sloveniji vse hiše in jih razgnale. Nekatere so se nato zaposlile kot civilne sestre po bolnišnicah, druge pa so šle domov.

Tudi očetom lazaristom so vse vzeli, le zakristijo in prostor pred njo so jim pustili. Dva patra se stiskata v tistem prostorku, ostali so prevzeli nekaj župnij v

pričakuje v najkrajšem času ureditev dvojezičnih napisov.

Slovenski kulturni klub v Trstu

V soboto 27. marca je Slovenski kulturni klub v Trstu priredil glasbeno-literarni večer. Udeleženci so najprej poslušali branje črtice »Kres«, ki jo je napisala Ada Markon. Temu je sledila recitacija nekaj poezij, nakar sta sestri Bizjak zapeli osem pesmi, štiri v angleščini ter štiri v slovenščini. Poslušalce je prevzelo lepo petje, da so dali duška navdušenju z burnim ploskanjem, ki je povabilo simpatični sestri k ponovitvi.

Za soboto 4. aprila pa je na programu srečanje s pisateljem Borisom Pahorjem ob izidu njegovega najnovejšega dela »Skarabej v srcu«.

Seja tržaškega pokrajinskega sveta

Na zadnji seji omenjenega sveta so predstavniki vseh strank, razen misovcev, obsodili novo porajanje fašizma ter so pozdravili Titov obisk v Italiji. Predsednik Zanetti je v svojem poročilu govoril o stikih in odnosih tržaške pokrajine s slovensko republiko ter je napovedal posebno srečanje predstavnikov političnih strank v pokrajinskem svetu o vprašanjih zaščite slovenske narodne skupnosti. Napovedal je tudi, da bo pokrajina skupno z občinami 25. aprila organizirala veliko manifestacijo v Rižarni. Na seji je govoril tudi odbornik Slovenske skupnosti inž. Sosič, ki je med drugim ponovno poudaril zahtevo po priznanju naših narodnih pravic.

Z GORIŠKEGA

Seja občinskega sveta v Števerjanu

V četrtek 25. marca se je sestel občinski svet, katerega je vodil župan Stanislav Klanjšček ob prisotnosti občinskega tajnika dr. Sussi Emidlija.

Dnevni red je predvideval najprej nadaljevanje razprave o gradbenem načrtu. Svetovalci so vnovič razpravljali z arhitektom Luiso Codellia v luči smernic in idej, ki so bile iznešene na predhodnih sestankih z občani, o katerih smo že poročali. Nato je sledila obravnava o spremembi proračuna, da bo mogoče odplačati družbi Enel občinsko vsoto za ureditev električne napeljave na Valerišče in Jazbine.

Sklenjeno je bilo, da se vzame v službo izvedenca za vodovod, ki bo obenem prevažal otroke v vrtec in osnovno šolo, ko bo občina dobila nov prevoznik avtobus. Izdelan je bil seznam revežev za leto 1971 ter je bilo sklenjeno, da se prevzamejo stroški za javna telefona na Bukovju in na Sovenci.

Ob koncu seje je bil potrjen sklep ožjega odbora, da se nudi pomoč dijakom za nakup šolskih knjig in prevoza ter sklep ožjega odbora za nakup mehanografske naprave za volilni in anagrafski urad. Pri zadnji točki, ki vsekakor pomeni napredek za števerjansko občino, so se nekateri svetovalci in med njimi tudi tisti, ki se imajo za »napredne«, neodgovorno vzdržali.

Ljubljanski okolici. Prva leta so komunisti bili zelo lačni cerkvenih stavb, zlasti rodniških. Pri vsakem redovnem predstojniku so znali najti kako »krivdo« in nato sprožili proces, ki se je vedno zaključil z zapleno premoženja. Tako so prišli ob hiše jezuiti (tem so vzeli celo cerkev sv. Jožefa in jo spremenili v filmski atelje) ter uršulinke; le frančiškanom je bilo prizanešeno. Med vojno so nekateri držali »Osvobodilno fronto in to jim je bilo kasa sene šteto v dobro.

Lazaristovska hiša je sedaj konvikt za učiteljske, Marijin dom je v lasti policije, hiralnica je internat za tehnike. Cesta sv. Petra je dobila ime po Trubarju. Zmajji pa se še niso dvignili z Zmajskega mostu. Zrejo kot vedno na Plečnikove tržnice ter na nekdanjo Katoliško tiskarno, ki je sedaj v lasti »Ljudske pravice«. Zelo so jo razširili in dodali nova nadstropja.

Krenil sem nato čez Vodnikov trg, kateri je v dopoldanskih urah poln življenja, saj nudi obilje pridelkov, ki jih vrtnarji in kmetje prinesejo naprodaj. Najbolj mi je bil všeč pogled na reko kolesarjev in

RAZNO

Za škodo po neurju v 1969

Deželna uprava je svoj čas sprejela 1.300 prošenj za pomoč ob škodi, ki jo je povzročila visoka morska plima v novemburu 1969. Prosilci so prijaviili za 300 milijonov škode in sicer 200 v industriji, trgovini in ribištvu, 60 v obrtništvu in 40 v turizmu. Posebna komisija, ki proučuje prošnje, bo predvidoma končala delo v teku enega meseca. Deželni zakon dovoljuje v takih primerih prispevke do 60 % ugotovljene škode, vendar največ do 500.000 lir. Za večjo škodo pa je na razpolago prispevek v višini 2 % oziroma največ 4 % kot pomoč za plačevanje obresti na morebitna dolgoročna najeta posojila.

Proizvodnja česna v naši deželi

Proizvodnja česna se je lani v naši deželi povečala, čeprav ne v toliki meri kot velja za čebulo. Vsega skupaj so v Furlaniji-Juljski Benečiji pridelali lani 2.940 stotov česna, kar je zelo blizu rekordu iz leta 1966, ko je pridelek dosegel 2.990 stotov.

Tudi v tem primeru odpade glavni delež na videmsko pokrajino, ki je lani pridelala 1.630 stotov česna, 870 jih je dala goriška pokrajina, 440 pa tržaška. Podatki iz zadnjih sedmih let pričajo, da je pridelek česna naraščal v videmski in tržaški pokrajini, rahlo pa je padel v goriški.

Cesen pridelujejo v Furlaniji-Juljski Benečiji na 26 hektarjih zemlje: 14 v videmski, 7 v tržaški in 5 v goriški pokrajini. Povprečni pridelek je znašal 113 stotov za hektar, kar je nad državnim povprečjem (95). Samo štiri italijanske dežele so beležile višji povprečni pridelek in sicer Lombardija (126), Molise (125), Campania (123) in Lazio (117).

Ministrantsko srečanje na Brezjah

7. julija se bodo na Brezjah srečali ministranti vse ljubljanske nadškofije. To srečanje ima namen, da bodo mladi fantje prosili Mater božjo, naj jim vzbudi zanimanje za duhovniški poklic.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Sporod od 4. do 10. aprila 1971

Nedelja: 9.30 S Koroškimi oktetom in ansamblom Kmetec. 10.50 Pika Nogavička, Skrivnosti živali. 14.00 Mednarodni moto-kros. 14.55 Konjske dirke v Aintreyu. 15.25 Plavalni troboj mladincev Jugoslavija: NDR: Poljska. 17.55 Postavi se na lastne noge - ameriški film.

Ponedeljek: 18.30 Diabetes (sladkorna bolezen).

Torek: 17.45 Tiktak. 19.30 Starši in otrok. 19.40 Pet minut za boljši jezik. 20.35 Ne pozabni Fernandel: Akrobat - francoski film. 22.05 Nocturno: M. Reger - Variacije.

Sreda: 17.15 Japonska: Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu. 17.45 Pika Nogavička. 20.35 K. Bertfeldt: Renesančne zgodbe - nemška TV drama. 21.50 G. Becaud. **Četrtek:** 17.45 Veseli tobogan: Valodtra. 18.30 Skrivnosti živali. 19.05 Enkrat v tednu. 19.20 Vse življenje v letu dni. 20.35 Zimski turizem. 21.35 Ilj-Petrov: Zlato tele. 22.15 Antwerpen: Evropsko prvenstvo v košarki.

Petek: 16.30 Japonska: Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu. 17.30 Vijavajaringaraja. 20.35 Prijateljsko prepričevanje - ameriški film.

Sobota: 16.25 Košarka: Crvena zvezda: Lokomotiva. 18.15 Narodna glasba. 18.45 Holandski dragulji. 19.20 Sprehod skozi čas: Leto 1941. 20.35 Glasbena križanka. 21.35 Rezervirano za smeh. 22.05 Nepremagljivi - serijski film.

kolesark, ki se prepeljavajo na delo sem in tja. Toliko koles kot v Ljubljani še svoj živ dan nisem videl.

Zavil sem v Streliško ulico. Tu dodelavajo predor, ki gre pod ljubljanskim gradom na Dolensko cesto. Na začetku Streliške ulice je Ljudska kuhinja, kjer se menda človek naje za 80 dinarjev. V bližini je komunistični atentator s strelj ubil leta 1942 svetniškega duhovnika in velikega rodoljuba prof. dr. Ehrlicha.

Se na Pojčansko cesto sem stopil. Zelel sem si ogledati prostore teološke fakultete in alojzijeviski vrt. Koliko lepih spominov me veže na to hišo, kjer sem zajemal bogoslovno znanje iz ust razgledanih profesorjev kot sta brata Ušeničnika, pa dr. Lukman, dr. Snoj, dr. Ehrlich...

MED BOGOSLOVCI

Ravnatelj ljubljanskega bogoslovja dr. Janez Oražem me je povabil, naj bi njegovim gojencem kaj o Argentini povedal. Vabilu sem se rad odzval in tisti večer, 23. junija, nad eno uro govoril o svojih doživljajih, delu in verskem položaju v Argentini. (Se bo nadaljevalo)

Konferenca o referendumu

Kot smo že javili v prejšnji številki našega lista, je bila v soboto 27. marca v Gorici konferenca o pomenu referendumu, na katerem naj bi se prebivalstvo izjasnilo za razporoko ali proti njej.

Predavatelj Alessandro Mazzarelli iz Firenze, po prepričanju socialist, je na naslov socialističnega poslanca Lorisa Fortunne, pobudnika zakona o razporoki, naslovil troje vprašanj:

1. kako je ta zakon v skladu z načeli socializma, ko se ga uporabi zoper dobro in zvesto ženo, ki jo mož zavrne iz egoističnih razlogov, da se poveže z drugo;

2. kaj bo s tistimi, ki so bili obsojeni na do smrtne ječe, če bo ta odpravljena, kot se govori in bodo našli obsojeni na podlagi zakona o razporoki svoje družinsko ognjišče razdrto, ker Fortunov zakon dovoljuje, da se zakonski drug znova poroči, če je eden od obeh obsojen na do življenjsko kazen;

3. zakaj razporoke delavske množice niso nikdar zahtevale ali se zanjo borile s sindikalnimi nastopi.

V odgovoru na ta zastavljena vprašanja je govornik prišel do zaključka, da je zakon o razporoki tipično meščanska iznajdba, ki naj pospešuje egoizem določenih družbenih plasti, ki si morejo dovoliti različno ugodje. Družina pa je življenjska celica in osnova države, ki bi jo bilo treba ščititi nad vsak drug interes. Gibanje za referendum je zato akcija zoper zakon, ki je socialno nepravičen, saj nagrajuje krivca na račun nedolžnega, pravi črv na drevesu države. Podpisati zahtevo po referendumu pomeni dati se v službo interesov ljudstva brez ozira na politično pripravljenost.

Doberdob

Smrt prvega povojnega župana. V soboto 27. marca so ob veliki udeležbi ljudi pokopali Andreja Jarca, ki je bil po prvi svetovni vojni prvi župan v Doberdobu. Pokojni, ki bi letos dopolnil 84 let starosti, je bil ugledna kraška osebnost. V zakonu se mu je rodilo 8 otrok, med njimi Andrej, ki je sedaj doberdobski župan. Vojna leta je preživel na raznih bojiščih, družina pa je morala v begunstvo v Ljubljano. Po povratku se je z vso vmeno lotil obnove svoje domačije in pri tem pomagal tudi drugim. Leta 1918 je bil med ustanovitelji domače godbe na pihala. Ta mu je na zadnji poti tudi zaigrala žalostinke v slovo.

Seminar slovenskih šolnikov

V petek 26. marca se je zaključil v Gorici petdnevni seminar za slovenske učitelje in profesorje. Pripravilo ga je šolsko skrbništvo na pobudo sindikata slovenskih šolnikov.

Lanski prvi seminar je bil prirejen po zgledu onega v Trstu, letošnji pa je pred-

vsem upošteval želje in potrebe slovenskih šolnikov na Goriškem, zato je bil tudi temu primerno prirojen. Na predavanjih je bil dan poudarek didaktičnemu pouku slovensčine, poučevanju glasbe, metodi ocenjevanja učencev in nekaterim didaktičnim temam. Predavanja so bila ločena za učitelje in profesorje.

Obisk predavanj, ki so bila v šolski telovadnici, je zahteval od sodelujočih precejšen napor, saj je bil popoldne redni pouk, popoldne pa seminar ob 16. do 19. ure. Kljub temu pa so goriški šolniki vneto sledili predavateljem (Danila Goli, Matjaž Kmecl, Janko Plemenitaš, Pavle Kalan, Stane Mihelič) in se okoristili z marsičem novim, kar jim bo v bodoče pomagalo pri njih vzgojnem in učiteljskem poslanstvu.

Jamlje

Mladega očeta Radetič Lucija in soprogo Marijo, ki sta si že postavila nov in prijeten domek pri Sabličih, je v četrtek 25. marca, prav na praznik Gospodovega oznanjenja prizadela težka izguba in žalost: toliko pričakovani in zaželeni novorojenček Robert je začel podlegati nenavadni oslabelosti. Prenesli so ga iz porodnišnice v Trst v specializirani oddelk bolnišnice v Trstu. A tam je osemnajsti dan po rojstvu izdihnil svojo nedolžno, še angelsko dušico.

Poleg mladih staršev in številnih sorodnikov sta gotovo na poseben način bili žalostni tudi obe mali sestrici, ki štejeta 5 let in 3 leta. Mali bratec bi jima bil gotovo v prijetno družbo in dopolnilo njune značaja.

Vsem prizadetim naše iskreno sožalje.

Pastirček št. 7

Pomladi je posvečena ta številka in veliki noči, ki je v naših krajih s prihodom pomladi tako tesno povezana. Poleg tega je v njej več veličnih zgodb kot sta »Mali radovednež« (Branko) in »Nagajivi Marček in pastir« (Modra lastovka).

Uvodnik, ki ga je napisal Tomaž Simčič, govori o »hobbyju«. To je angleška beseda, ki je danes zelo v modi. Ivo Jevnikar opiše, kako se širijo rastline po semenih, Branko pa razpravlja o planinstvu. Mira omeni festival popevk v Sanremu in ugotavlja, da ni nič drugega kot pridobitna industrija, ki polni žepe premnogih z lepimi denarji.

Poročilo o »pesmi mladih« nam prikaže veliki praznik naše mladine 7. marca, ko je v Kulturnem domu v Trstu nastopilo 250 mladih pevcev, godcev in celo plesalk. Pastirčkova pesem se to pot glasi »Pesem vesela Gospoda slaviv«. Dopisov je kar za sedem strani. Lep dokaz, da mladi rod s svojim listom z veseljem sodeluje. Tako naj bi bilo tudi vnaprej!

—Jk

Novo dijaško glasilo

Slovenska gimnazija in licej v Gorici imata od letos svoje glasilo: nedavno je namreč izšla prva številka lista »Misel«. Potrebo po svojem glasilu so dijaki že precej let čutili. Za dijake sicer izhaja v Trstu tiskan list »Literarne vaje«, ki je pa na Goriškem malo znan in naši srednješolci vanj skoraj ne pišejo.

List »Misel« se zelo lepo predstavi. Ilustracije, zlasti motiv na prvi strani, za ciklostiliran list res ne bi mogle biti boljše: napravila jih je Marta Renner.

Na prvi strani člani uredništva pojasnjujejo, zakaj je prišlo do izdajanja novega glasila in vabijo vse dijake k sodelovanju. Nato sledi 26 strani prispevkov in ilustracij. Članki so nekoliko čudno razvrščeni, kajti izrazito leposlovni so prav na koncu, medtem ko so na prvih straneh poročila o gledaliških predstavah in podobnem. Mislim, da bi moralo biti prav obratno.

Spis Franke Ferletič »Kaj je trpljenje« je skoraj na koncu, vendar sodim, da je od vsega najbolj vreden branja. Ta dijakinja zna namreč iti preko običajnega načina pisanja mladine teh let, ki redno prihaja glade življenja do obupanih in samomorilnih zaključkov; ona pa se povzpne do bolj vzvišene rešitve, vredne zrelega človeka; njena Maja zna namreč videti preko svojega trpljenja in obupa tudi bedo in bolest drugih ljudi.

Stirikrat vidim podpisano dijakinjo tretjega razreda Nadjo Nanut. Ko opisuje nastop Staneta Raztresena v šoli in obisk

slovenskih pisateljev, hoče biti po sili originalna v mišljenju in pride pri tem do spodrsiljav. Tako npr. očita Raztresenu, da je slab organizator in pozablja, da je njegov nastop organiziral Srednješolski klub. Pa tudi še k njenemu pisanju v obrambo literarnega ustvarjanja sodobnih slovenskih pesnikov in pisateljev bi rad pripomnil, da mora upoštevati posebno vlogo, ki jo imajo oni pri vzgoji naroda in bi pri svojem delu morali to upoštevati. Sicer pa je to problem, ki zahteva širše obravnave.

Zelo zanimiv je prispevek o Slovencih v Egiptu, ki ga je spisala Harijet Dornik; dijakinja je zbrala lepo število podatkov in jih je prijetno uredila. Takih prispevkov bi moralo biti čim več. Kajti glasilo mora biti za vse dijake: za tiste, ki pišejo solzave črtice, pa za take, ki jih že zdaj zanima časnikarsko udejstvovanje in še za one, ki sledijo dogajanju v naši skupnosti. Tako postane pisanje v šolsko glasilo lepa vaja za bodoča vseučiliška leta.

V prvi številki lista sta še prispevka Luciane Budal in Naste Zavavlav o pustu, komentarja Metke K. o dveh predstavah Slovenskega gledališča iz Trsta ter spis Silve Hvala o odnosih med dijaki.

Kot vidim, je prva številka delo samih deklet, ki jih je treba vsekakor pohvaliti za njihov trud. Če bo »Misel« še naprej tako prikupna in zanimiva, bo gotovo postala glasilo res vseh dijakov gimnazije in liceja.

Akademik

Na velikonočni ponedeljek 12. aprila bo v Doberdobu tradicionalni

PRAZNIK POMLADI

ki ga prireja katol. kulturno društvo »Hrasta«. Podrobni program bomo objavili prihodnjič, že danes pa vse prijatelje doberdobske mladine vabimo, da si velikonočni ponedeljek rezervirajo za izlet v »Emavs«, tj. v Doberdob!

ŠPORT

Odbojka. Po vrsti porazov je končno Olympia spet prišla do zmage. V treh setih je premagala Breg iz Doline. Ze sami rezultati povedo, da je bila borba zelo izenašena (15:13, 17:15, 15:12). V prvem setu so Brežani prvi prišli čez deset in vodili do trinajst, nato so jih Goričani ujeli in prehiteli. Še bolj je bila napeta borba v drugem setu. Od deset dalje sta bili moštvi vedno enaki in točkah; pri stanju 14:14 so celo Brežani prvi dosegli petnajst; nato so Goričani povedli do šestnajst, izgubili servis, ga spet osvojili in zmagali. V tretjem setu je Breg že vodil s 6:0, nato so ga Goričani ujeli pri devet. Obe moštvi sta bili enaki do dvanajst, nakar so Olympijci prišli do štirinajst, še dvakrat izgubili žogo, toda končno le osvojili set.

Olympia ni pokazala lepe igre; obramba pri mreži in v polju ni zadovoljila; dviganje je bilo komaj zadostno. V opravičilo pa je treba povedati, da je manjkal Antonič in da je bila postava nekoliko spreminjena.

Prihodnja tekma se bo vršila v soboto zvečer v Turriaco.

Mladinsko deželno prvenstvo se bo vršilo v nedeljo 4. aprila v Trstu v telovadnici v Z. Zandoni začetkom ob devetih. Na sporedu je šest tekem od devetih do štirih popoldne. Olympia se bo morala pomeriti z naslednjimi moštvi: Kennedy iz Adegliacca, Casagrande iz Sacile in CRDA iz Trsta. Odhod iz Gorice bo ob 7.15 s Travnika. Vabljeni so naslednji igralci: Spacapan M., Uršič, Plesničar, Nanut, Frandolič, Tommasi, Novak, Oman, Mačus, Semolič.

Naraščajniki števerjanske nogometne ekipe so v nedeljo premagali v prijateljski tekmi moštvo Libertà Montesanto iz Gorice z zgovornim rezultatom 5:0, kar dokazuje, da so mladi števerjanski igralci lepo napredovali. Z vztrajnim treningom bodo dosegli lahko lepe uspehe, saj jim ne manjka dobre volje. Ekipo »Brda« so sestavljali: Černic M., Černic K., Skorjanc M., Skorjanc S., Maraž, Srebernič, Pintar, Feroleto, Mužič.

OBVESTILA

Veliki teden v Gorici. Na oljčno nedeljo 4. aprila bo ob 19.30 v cerkvi sv. Ivana blagoslov oljk in sv. maša. V isti cerkvi bo na vel. četrtek sv. maša ob 20^h, kateri sledi do polnoči čiščenje sv. Euharistije. Na vel. petek se prično sveti obredi ob 17. uri, na vel. soboto pa ob 19.30. Vstajenje bo na veliko noč ob 6.30 v goriški stolnici.

Skioplično predavanje v Podgori. V soboto 3. aprila ob 20.30 nam bo dr. Androvič v župnijski dvorani prikazal lepoto tolminskih gora v besedi in podobi. Prisrčno vabljeni!

Velikonočni izlet v Stoblanke. Goriška Marijina družba bo letos poromala v »Emavs« v Beneško Slovenijo. Na velikonočni ponedeljek 12. aprila po kosilu priredi izlet v Stoblanke v Beneški Sloveniji. Prijavijo se lahko vsi, ki si želijo izleta v spomladansko naravo. Prijave sprejema stolni vikar dr. Kazimir Humar, Corte Sant'Ilario 7.

Mladinsko gledališče iz Ljubljane bo prihodnji teden gostovalo v Trstu in Gorici z igro Wilhelma Buscha »CIPEK IN CAPEK« (zgodba o dveh malopridnih dečkih). V Trstu bo igra v Kulturnem domu 5. in 6. aprila, vsakič ob 16. uri, v Gorici pa v sredo 7. aprila v Katoliškem domu tudi ob 16. uri.

V kino dvorani v Bazovici bo Slovensko gledališče iz Trsta priredilo Nušičevo komedijo »Kaj bojo rekli ljudje« v nedeljo 4. aprila ob 17. uri.

Bela knjiga slovenskega protikomunističnega upora. Na upravi je na voljo nekaj izvodov te knjige, ki vsebuje seznam od komunistov pomorjenih ali vrnjenih Slovencev od leta 1941 do 1945. Knjiga, ki ima 448 strani, stane 2.000 lir, po pošti 300 lir več.

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 4. do 10. aprila 1971

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojano. 11.15 G. Engely: »Mož, ki ni znal odpustiti«. Mladinska radijska igra. 11.50 Ringaraja za naše malčke. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.30 J. Ruiz: »Sumljiva resnica«. Komedija v treh dejanjih. 17.30 Revija zborovskega petja. 18.45 Bednarik: »Pratika«. 19.15 Sedem dni v svetu. 19.30 Filmska glasba. 20.30 Iz slovenske folklore: »Ljudske pesmi«.

Ponedeljek: 11.40 Radio za srednje šole. Ponovitev ob 18.30. 12.00 Kitarist Powell. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.35 Vaše čtivo. 17.55 Ne vse, toda o vsem. 19.15 Slovenski vokalni oktet. 19.30 Ansambel Sambistas de Guanabara. 19.40 Postni govori (12) J. Jamnik: »Temveč reši nas hudega...«. 21.40 Sopranistka Zlata Gašperšič-Ognjanovič: Mirkovi samospevi.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 18.30 Komorni koncert. 19.00 Otroci pojo. 19.10 Srečanja z Radom Nakrstom. 19.20 Moški zbor »Fantje izpod Grmade«. 20.35 Britten: »Peter Grimes«, opera v treh dejanjih.

Sreda: 11.40 Radio za I. stopnjo osnovnih šol. Ponovitev ob 18.30. 12.10 Liki iz naše preteklosti. 17.20 Ansambli na Radiu Trst - Slovarček sodobne znanosti - Jevnikar: »Slovenščina za Slovence«. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 19.10 Higiena in zdravje. 19.40 »Berl, berl rožmarin zeleni«. 20.35 Simfonični orkester: Ghedini: Maša za veliki petek za soliste, zbor in orkester.

Četrtek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Družinski obzornik. 13.30 Popoldanski koncert. 17.20 Schubert: Simfonija št. 8 v h-molu, »Nedokončana«. 17.45 A. Novačan: »Peti evangelij«. 18.30 Glasba Maria Zafreda: Simfonija breve za godala (1955). 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. 19.30 Zbor »J. Gallus« iz Trsta. A. Rebula: »Pilatova žena«. Drama. 21.30 Mahler: Das Lied von der Erde za soliste in orkester. 23.00 Komorne skladbe Stravinskoga.

Petek: 11.35 Grieg: Koncert v a-molu, op. 16, za klavir in orkester. 12.10 P. Benigno: Vpliv zdravil na človeško telo (14). 13.30 Popoldanski koncert. 17.20 Sibelius: Simfonija št. 7. 17.45 A. Novačan: »Peti evangelij«. 18.30 Porrino: »Proces proti Kristusu«. Oratorij. 19.10 Ljudski običaji velikega petka. 19.20 Schola cantorum tržaškega semenišča. 19.40 Postni govori (13) J. Jurak: »Dopolnjeno je«. 20.45 Martin: »Golgotha«. Oratorij.

Sobota: 11.35 Sostakovič: Godalni kvartet št. 2. 12.10 V smrti poveljani Kristus v romanski umetnosti. 13.30 Popoldanski koncert. 14.45 Haydn: Stabat Mater. 16.30 »Gospod predsednik«. Dramatizirana zgodba po noveli S. Majcna. 16.55 Duhovne pesmi. 17.20 Oster: Stiri simfonične skladbe. 17.45 A. Novačan: »Peti evangelij«. 17.55 Kitarist Bream. 18.30 Koncert komornega orkestra »F. Busoni«. 19.10 Pod farnim zvonom župne cerkve pri Sv. Jakobu v Trstu. 19.40 Gallusove motete izvajajo Slovenski madrigalisti. 20.30 Teden v Italiji. 20.40 Goethe: Faust. Dramska pesnitev.

★

Prispevki za pokojninski sklad. Z odlokom predsednika republike št. 1288 z dne 15. decembra 1970 je bilo določeno, da se morajo dnevi odsotnosti iz dela zaradi nosečnosti ali dojenja upoštevati v svrhu pokojnine prav tako kot dnevi prisotnosti na delu.

Dnevne bolniške doklade za jetične. V primeru zdravljenja v zdravilišču prejme delavec bolnik dnevno doklado v enaki višini kot je predvidena za vse druge bolezenske primere industrijskih delavcev. Doklada velja tudi za vse nedelje in praznike in ne sme biti manjša od 1.200 lir. Če ima prizadeti osebo v breme, mu povečajo družinsko doklado.

Povečane družinske doklade

Pred kratkim je ministrski svet odobril povečanje družinskih doklad za neposredne obdelovalce, spolovinarje in kolone na 40.000 lir za leto 1971 in sicer za vsakega otroka ali osebo v breme. Z letom 1972 je predvideno nadaljnje povečanje doklade na 55.000 lir letno.

★

ZA KMETOVALCE

Plevel v vinogradu

Vsakomur je znano, da plevel v vinogradih škoduje trtam na razne načine; mnogi imajo globoke korenine in tako krepko črpajo vodo in hranilne snovi iz zemlje, seveda v škodo trtam. Plevel vinograda z ročnim orodjem je zamudna in utrudljiva; plevel s stroji pa pogosto ni popolna.

V zadnjih letih se je uveljavila kemična plevel vinograda. Sprva so oplevke izdelovali v obliki prahu ali tekočine; v obeh primerih je bilo posipanje oziroma polivanje precej nerodno, ker je bilo treba zelo natančno razdeliti oplevek na določeno površino in ga vdeliti v zemljo. Danes je v tem oziru lažje, ker izdelujejo oplevke v zrnatih obliki. S tem je delo dokaj lažje.

Takšen oplevek je npr. Prefix 7,5 granulare; priporočajo ga takrat, ko začne plevel rasti tj. konec zime. Zemlja je lahko že obdelana ali pa tudi ne. Posipajo ga na roko ali s stroji za umetna gnojila. Ukopati ga ni treba. Prvi dež ga izpere globlje in tako omogoči, da oplevek uniči prisotni plevel ali kaleča semena. Njegov učinek traja dolgo: od pomladi do jeseni. Najbolj primeren mesec za posipanje je marec. Na 1.000 kv. metrov površine ga rabijo 10 do 13 kg. Manjšo količino rabijo, kadar se plevel še ni razvil; večjo pa, ko se je plevel že razvil ali pa imajo opravka s težko zemljo. Naslednje leto zadostuje za 2 kg manjša količina. To sredstvo se sme uporabljati samo za trte, ki so stare čez pet let.

Pri tem opravi lu je najbolj važno to, da strogo upoštevamo količino, ki je predpisana za določeno površino in da oplevek zelo enakomerno posujemo po odmerjeni površini. Vsaka najmanjša malomarnost lahko pripelje do neprijetnih presenečenj. Z istim sredstvom lahko popolnoma uničimo plevel ob poteh, na dvoriščih, v jarkih in povsod tam, kjer se ni treba ozirati na druge rastline.

Inž. Janko Košir

DAROVI

Za »Katoliški glas«: družina N. N. iz Ronk 3.000; Lucija Kokelj 2.000; v spomin na pok. 92-letno teto Emilijo Brešan iz Podgorce nečak Stanko Dekleva iz Rima 10.000 lir.

Za Katoliški dom: namesto cvetja na grob pok. Zalke Simčič L. K., Gorica, 10.000; N. N. 5.000; N. N. 10.000; N. N. v spomin na pokojno mamo 10.000; N. N. 5.000; N. N. 5.000; U. Z. 3.000; Marijina družba 10.000; N. N. 14.000; N. N. 2.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 2.000; N. N. 1.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Pepca Srebrnič namesto cvetja na grob pok. Zalke Simčič 10.000; namesto cvetja na grob pok. Amalije Devetak por. Prinčič daruje Evzebija Korošec 2.000 lir.

F.P. iz Steverjana je daroval po 5.000 lir za Alojzijevešče, Zavod sv. Družine in cerkev v Stojakovem.

Za svetoivanski Marijin dom v Trstu: v počastitev spomina pok. babice Lucije Mlajč Pini Kocijančič ter njeni hčerki Boži in Marta 6.000 lir.

Za Marijin dom v Rojano: Albina Mamolo 2.000 lir ob prvi obletnici smrti sestri Ike.

Za obnovo teološke fakultete v Ljubljani: Julka Skvarča, Gorica, v spomin pok. Zalke Simčič 5.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 70, osmrtnice L 100, več 8% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Konfekcija MONCARO

GORICA, CORSO VERDI, 117

vabi vse, ki hočejo biti elegantni, da si ogledajo najnovejšo bogato izbiro ženskih, moških in otroških pomladanskih oblek. Cene zmerne, prvovrstna kakovost blaga, najmodernejši izdelki, ugodna menjava. — Prepričajte se, ne bo vam žal!